

**NUNATTA EQQARTUUSSISUUNEQARFIANI
EQQARTUUSSUTIP
ALLASSIMAFFIATA ASSILINEQARNERA**

**UDSKRIFT AF DOMBOGEN
FOR
GRØNLANDS LANDSRET**

Ulloq 20. november 2017 Nunatta Eqqartuussisuuneqarfianit suliami

sul.nr. K 052/17

(Qeqqata Eqqartuussisoqarfia sul.nr.
QEQ-SIS-KS-0079-2016)

Unnerluussisussaataasut
(J.nr. 5508-97479-00026-16)
illuatungeralugu
T
Inuusooq ulloq 26. juni 1981
(advokat Anders Meilvang, Nuuk)

Oqaatigineqarpoq imaattoq

E Q Q A R T U U S S U T:

Eqqartuussisoqarfiup eqqartuussutaa

Siullermeeriffiusumik eqqartuusseqqartuuvoq Qeqqata Eqqartuussisoqarfia ulloq 29. September 2016. Eqqartuussummi tamatumani unnerluutigineqartoq T pinerluttulerinermi inatsimmi § 37 kiisali § 98 – pisortat oqartussaataannik narrunarsaarineq kiisalu sioorasaarisimasutut pisuusutut isigineqarpoq.

Unnerluutigineqartoq Qeqqata Eqqartuussisoqarfianut ataatsimoortitamik pineqaatissinneqarpoq ulloq 20. oktober 2015, eqqartuunneqarluni Kalaallit nunaanni tarnimikkut napparsimasut immikkoortortaqaqfianni katsorsagaasussanngortinneqarluni, piumasaaqatitali-inertalimmillu pinerluttunik isumaginnittoqarfimmit nakkutigisassanngortinneqarluni. Sivi-sussusiliinermik aalajangersaasoqanngilaq.

Suliareqqitassanngortitsineq

Eqqartuussut taanna unnerluutigineqartumit nunatta eqqartuussisuuneqarfianut suliareqqi-tassanngortinneqarpoq. Suliaq nunatta eqqartuussisuuneqarfianit sivisussusiliinermik suliareqqitassanngortitsinertut suliarineqarpoq.

Piumasaqaatit

Unnerluussisussaaitaasunit piumasaqaatigineqarpoq eqqartuussisoqarfiup eqqartuussutaa atuuttussanngortinneqassasoq, imaalillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 158, imm. 2 innersuussutigineqarluni.

T pineqaatissiisummik sakkukillisaaffigineqarnissamik piumasaqaateqarpoq.

Eqqartuussisooqataasartut

Suliaq suliarineqarpoq eqqartuussisooqataasartut peqatigalugit.

Piffissaq suliap suliarineqarneranut atorineqartoq

Suliaq nunatta eqqartuussisuuneqarfianit tiguneqarpoq ulloq 20. februar 2017.

Inuttut atugarisat pillugit

Eqqarsartaatsimigut misissorneqarnerata nalunaarusiartaanit 12. februar 2015-imeersumi ilaatigut ersersinneqarpoq:

”U tarnimigut nappaateqanngikkaluarpoq aammalu pasiulliutit iliuuserinerisa nalaani tamaassinissaa ilimaginaqarani. Ataatsimut isigalugu imannak inissisimasarluni, tassa piffissap ilaani tarnimigut nappaatilittut naligiissinneqarsinnaalluni. U nalinginnaasumik silassorissuseqarpoq takussutissaqaranilu qaratsamigut ajoqusersimasinnaanera. U pasilliutigineqartut iliuuserinerisa nalaani imigassamik annertuumik sunnertissimaarsimavoq, kisiannili napparsimalissutigisamini sunnertissimaarsimanera pasinaateqarani. U aanamini peroriartorsimavoq torersumik atugaqarsimalluni, naak sakkortuumik perorsarneqarsimagaluarluni timimigut pillarneqaatitaqartartumik. U ukiuni arfineq pingasuni meeqqat atuarfianni atuarsimavoq, aalisarnermik inuusutissarsiuteqarluni 20-nik ukioqarluni sulinermini assammigut ajoqusernermi tungaanut. Tamatum kingorna ilinniarsimanngitsutut suliffeqarsimalluni annilaanganermilli nappaateqalerami napparsimasutut nalunaarutigineqarsimalluni. Kingullermik suliffeqarpoq 2009-mi.

U inooqateqarpoq pingasunillu qulit ataallugit ukiulinnik pingasunik meeraqarluni.

U siullermik meerartaarnermili kingorna annilaangasalersimavoq, silalulluni merianngullunilu, pingaartumik angerlarsimaffini qimassagaangamiuk, tamatumalu kingunerisaanik ukiuni kingullerni imigassamik aalakoornartulimmik atuisimatinnani angerlarsimaffitsik qimassinnaasarnagu. Annilaanganermik misiginera imigassamik aalakoornartulimmik atuinerata annikillisitarpaa, kisiannili tamatum kingunerisaanik arlaleriarluni nakuuserfiginnittarsimalluni. U qaammatit kingulliit arlallit imigassamik aalakoornartulimmik atuisimanngilaq.

U arlaleriarluni nakorsiartarsimavoq, ilaatigut 1996-imi aamma 2000-imi aammalu ilaatigut 2013-imi. Tamatumunnga atatillugu tarnimigut nappaateqartarsimanngilaq, kisiannili inermi-liisoqarsimalluni annilaanganermik ajornartorsiuteqartutut.

Misissorneqarneranut matumunnga atatillugu U-p oqaatigivaa annilaanganerujussuarmik misigisarnini, paatsiveerulluni, uummatiminik tilleruluttoorluni anernikkilliorlunilu angerlarsimaffitsik 100 meterinnarmilluunniit qimassagaangamiuk. Angerlarsimaffiminiitilluni ajunnginnerusarpoq, taamaallaat isummakkut nanertisimanermik misigisarnini eqqaassanngikkaanni, eqqarsalersarami arlaata ajortumeerniaraani. Isummamigut nanertisimatilluni arlaleriarluni imminut nivinngarluni imminoriartarnikuuvoq iluatsinngitsumilli. Takuneqarsinnaasutigut U malunnateqanngilaq taamatullu aamma misigissusaatigut attaviginiarnera aamma taamaalluni. Oqaatigeriikkani maalaarutigivai, ajornartorsiutai eqqaassanngikkaanni napparsimmaviup tungaanukarnini eqqaassanngikaanni, ilorrisimaarpoq.

Ataatsimut isigalugu U tarnimigut napparsimasuunngilaq, kisiannili annilaangasarnini, tarnikkut nappaatillitulli ajornartorsiutigitigivaa. U eqqortumik nakorsaaserneqarluni katsorsagaanikuunngilaq, aalajangersimasumillu inuttut ikorfartorneqarluni oqaloqateqartarnikuunani angerlarsimaffimmi qimalaartarnissaanut atatillugu. U katsorsarneqanngikkuni ilimanarpoq siunissami piffissap ilaani suli annilaangasarnini pissutigalugu annilaanganaveersaarutigalugu imigasartorniartarnissaa tamatumalu kingunerisaanik aarlerinaateqarluni nakuuserniartarsinnaanissaa. Taamaalilluni U pinerluttulerinermi inatsimmi § 156-imi inunnut taaneqartunut ilaavoq. Pisuutinneqassagaluarunilu innersuussutigineqarpoq inatsisip taassuma 157-ia malillugu, eqqartuunneqassasoq Kalaallit Nunaanni tarnimikkut napparsimanut immikkoortoqarfimmi katsorsarneqarnissa, Pinerluttunillu Isumaginnittoqarfimmiit nakkutigineqarnissaa, taamaalillutik pinerluttunik isumaginnittoqarfiiup nakorsaaneq katsorsaasoq isumasioqatigalugu napparsimmavimmut unitsitseqqinnissamik aalajangiisinnaatitaassallutik aammalu nakorsamit imigassamik atuipilunnermut katsorsarneqarnissaa.”

Unnerluutigineqartooq Qeqqata Eqqartuussisoqarfiata eqqartuussutaani ulloq 24. maj 2016 eqqartuunneqarpoq ilaatigut pinerluttulerinermi inatsimmi § 88-mik unioqutitsinermut pisuutinneqarluni, pineqaatissinneqarlunilu pinerluttulerinermi inatsimmi § 33 tunngavigalugu katsorsarneqarnissamik eqqartuunneqarluni ukiunik pingasunik sivisusunerpaaffilikkamik.

Kalaallit nunaanni Politimetereqarfiup ulloq 24. maj 2016 nalunaarutigivaa unnerluutigineqarnerigalua pinerluttulerinermi inatsimmi § 84 – kannguttaatsuliorfiginnissaminermut ulloq 10. maj 2016 tunuartitsillutik.

Dronning Ingrid's Hospital ulloq 30. september 2016 imatut oqaaseqaateqarput:

”December 2015-imiilli napparsimasooq Kalaallit Nunaanni tarnimikkut immikkoortortaqarfimmit malittarineqarpoq Pinerluttunik Isumaginnittoqarfik suleqatigalugu U-mut eqqartuussut maallillugu imigassamik atuipilunneranut katsorsagaanera pillugu. Majimi 2016 U mianersoqquneqarpoq (taamaatitaa) ulloq 10. maj 2016 Pinerluttunik Isumaginnittoqarfimmi inulerisuminut kanngattaatsuliorfiginninneq. August 2016-imi U imigassamik aalakoornartulimmik imileqqipooq, tamatumalu kingunerisaanik angerlarsimaffimmi eqqissiviilliorneq pilerluni nakuuserfigineqarnissamik ersiorfiulluni. Tamanna tunngavigalugu aalajangiisoqarpoq napparsimasooq antabus-imik katsorsarneqarneq aallartissagaa. U isumaqataannigisorujussuuvoq inulerisuminut sioranartuliorfiginnillunilu Antabus-itortaassagaami, taamaattumik politiimik najuuttoqartariaqartarluni. U-p psykologertittarnini malittarai, annilaangasarneranut ilu-aqutaasumik, taamaakkuluartorli qanoq issusia aalaakkaasunngorani. Taamaalilluni U-p eqqartuussivimmi pineqaatissiisummi piumasaaqatitaliunneqartut naammasseqqavai ingerlatinginnartariaqarlugillu. Innersuussutigineqassaaq tarnimikkut napparsimasunut immikkoortortaqarfimmi eqqartuussutikkut katsorsagassanngortinneqarnera ingerlaannassasoq.”

Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup oqaaseqaataa 10. november 2016-imeersoq:

”Qeqqata Eqqartuussisoqarfiata eqqartuussutikkut ulloq 20. oktober 2015 pineqartog eqqartuuppaa Kalaallit Nunaanni tarnimikkut nappaatillit immikkoortortaqlarfik aqutugalugu angerlartitsinissamik aalajangiisnaatitaassalluni kiisalu angerlartitsinerup nalaani pinerluttunik isumaginnittoqarfimmit nakkutigisassanngortitsisoqarluni taakkua nakorsaq katsorsaasoq isumasioqatigalugu napparsimmavissuarmut unitsitseqqiinissamik aalajangiisnaatitaassapput. Angerlartitsinermi makkuninnga naammassisassaliisoqassaaq:

_ Imigassamik aalakoornartulimmik atupilunnermut nakorsanit akuerisaasumik nakkutigisaanerup nalaani katsorsartittoqassalluni.

U angutaavoq 35-inik ukiulik suliffeqanngitsoq, siusinaartumik siuliunnaarnersiuteqanngilaq aammalu pisortat ikiorsiissutaannik pisartagaqarani.

U Sisimiuni inunngorpoq, meeraallunili anaaminik aanamini peroriartorsimalluni, taannalu toqukkut qimagussimavoq U sulii inuussuttuaraasoq. Peroriartornini pillugu U oqaluttuarpoq aanani ingasattumik sernissuisuusimasoq, taanna meeqqamik annaasaqarnikuusimagami.

U nammineq pigisami pingasunik initalimmi typehus-imi najugaqarpoq, illu peroriartorfiginikuuaa, illulu aanaaminik kingornussaralugu. Najugaqatigivai aappani meeqqatillu pingasut.

U-p meqqat atuarfiat qimajaarsimavaa kilisaatersornermillu inuussutissarsiuteqalerluni, tamannali unitsinniluaa siullerpaamik meerartaarnermi kingorna, tassani annilaangasalerami inuit akornanniissinnaajunaarluni. Taamanikkulli siusinaartumik suliunnaarnersiuteqalernissani qinnutigisimagaluarpaa imaluunniit isumaginnittoqarfimmiit ikiorsiissutinik pisartagaqalernissani, tamannali itigartitsissutigineqarsimalluni.

U-p piffissaq atortarsimavaa snescooterinik biilinilluunniit iluarsaassilluni motorinut pikkoriffeqarami, naak mekanikeritut ilinniarsimangikkaluarluni, aappanilu ikinngutinilu biiliniq illoqarfimmi angalalaqaatigisalersimallugit. Ikinngutiminut biilileriffimmi pulaartarpoq, taannalu illumi sanilerimmagu.

U-p oqarnera malillugu piffissami imigassartorfiginngisami ilaqtariissusiat eqqissimasuusimavoq allanngoranilu aammalu taamanikkut nakkutigisaanini paarilluarsimallugu. Dronning Ingrid's Hospitalimi immikkoortortaqlarfik A1 skype-kkut oqaloqatiginerani peqataasarpugit. Nakkutigisaanerata aallartinnerani [...]ilu isumaqatigiissutigineqarpoq U aallaqqaammut antabus-itussanngitsoq, tassanilu takorusunneqarluni U imigassamik atuinngissinnaanersoq. Kingusinnerusukku U-p aappaatalu kisimiillutik oqaloqatigiinnerit taakkua ingerlattalerpaat, piffissallu ilaani oqaatigineqarpoq U imigassartorsimasoq taamaattumillu antabus-imik katsorsartinneq aallartinneqassasoq.

U-p antabus-imik katsorsagaanera aallartinneqarmat nakkutiginiarnera ajornakusuulerpoq, antabus-itortitaarusunnginnami, oqaatigigalugu sapernerarlugit. Nakkutilliisuminut ajorniakujuuttalerpoq suleqatigiuminaassillunilu.

Pineqaatissiisummik atuutitsiniissarmik, allannguinnissamik imaluunniit atorunnaarsitsinissamik apeqqummut, Pinerluttulerinermi inatsimmi § 159-i tunngavigalugu Sisimiuni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup qulaani oqaatigineqartut tunngavigalugit innersuussutigisavaa katsorsagassanngorlugu eqqartuunneqarnera atuutitiinnarneqassasoq, takuneqarsinnaammat taamatut nakkutigineqarnissaq pisariaqartinneqartoq.”

Dronning Ingrid's Hospital ulloq 10. marts 2017 imatut oqaaseqaateqarpoq:

”Maannakkut tarnimugt qanoq issusia

U katsorsagassanngortinneqarluni eqqartuunneqarnera ulloq 07.11.16 naapertorlugu unitsinneqarpoq angerlartinneqarlunilu ulloq 19.11.16.

Tamanna ukiup affaanik sioqqullugu killissaminik qaangiisarsimavoq, pisortallu oqartussaataannut Pinerluttunik Isumaginnittoqarfimmi kommunilu sioranartumik pissusilersortarsimalluni.

Pinerluttunik Isumaginnittoqarfiup nakkutilliineq antabus-imik katsorsaaniarnermi isumagisinnaangi-laa U-p sioranartumik pissusilersornera pissutigalugu. Ilaatigullu aalajangiisoqarpoq nakkutilliisup U kisimeeqatigisannikkkaa. U eqqarsartaatsimigut misissorneqarami ilaatigut nappaataa suussusersineqar-

poq annilaangasartuusooq. November 2016-mi unitsinneqarnerani nappaataata suussuserneqarnera allannngortinneqarpoq sakkortuumik isumaa allannngorartutut(bipolar sindslidelse). Nappaataata suussuserneqarneranut tunngavigineqarput unitsinneqarnissami tungaanut qaammatit arlallit sioqqullugit pissusaanik allaaserineqartut aammalu unitsinneqarnermini ilaasarnaatit atugai. U sinnakitsuararsuuvoq. Unitsinneqarnermini oqaluttorujussuuvoq nipaalu qaffasilluni. Siusinnerusukkut oqaatigineqarpoq aaqqigiinnngissuteqarniartuusooq aammalu puffajasuulluni. Imminut angisuujutippoq pissusilersornermilu kingunerisaanik ajornartorsiutaasinnaasut paaserpiarsinnaanagit. Sukumiisumik nakorsamit oqaloqatigineqartareerluni aammalu sakkortuumik isumaata qallannngorneranik (bipolar sindslidelse) pillugu U ilinniartinneqareerluni kingorna saqqummerpoq siusinnerusukkut piffissap ilaani isummamigut nanertismanermik nalaanneqartarsimasooq. Tunngavissaqarpoq isumaqassalluni siusinnerusukkut piffissap ilaani tarnimigut nappaateqartarsimasooq (hypomani), mattunneqarsinnaanani U pisi-masuni eqqartuussaassutigisami nalaani taamaasimasinnaanera.

Uninngatitaanerani aalaakkaanerusumik pissuseqalernissaanut katsorsaaneq aallartinneqarpoq Delepsine atorlugu, taannalu siunniuteqarluarsimavoq. U nappaatigisaminik paasisinnerulerpoq katsorsarneqarninilu akueralugu. Kissaatiginngilaa antabusimik katsorneqarnissani kingunipilutsitsisarnini, soorlu niaqorluttarnini pissutigalugu, tamannalu Pinerluttulerinermik Isumaginnittoqarfik suleqatigalugu eqqarsaatersuuteqarfigneqaremat akuerineqarpoq. U angerlartitaanermini eqqissimavoq, inussiarnarluni katsorsarneqarninilu naammagisimaarlugu. Uninngatinneqalerneranut atatillugu kommuni ilisimatinneqarpoq, pissutissaqarmat aarleqqutigissallugit aappariit qitornaat pingasut. Pissutissaqarpoq aarleqqutigissallugu meeqqat U-llu inooqaataa ukiup affaata kingulliup nalaani nappaataa pissutigalugu artukkerneqarsimasinnaaneri. U angerlarteqqinneqarnermi qanoq issutsimigut aallaakkaanerusumik pissuseqarnissaanut nakorsaaserneqarpoq Delepsine ulloq unnuarlu 1800 mg-inik.

Angerlartitaareerluni kingornatigut U arlaleriarluni noqqaassuteqartarsimavoq nakorsaatigisanik appaavigeqqulluni kingunipilutsitsisarnini pissutigalugu. Nammineerlunga U ulloq 23.12.16 oqaloqatigivara, oqaloqatigiinnitta affaani siullermi oqallisiginnikkusuttorujussuurtut pissusilersorpoq killeqarluni katsorsagaanissamik pisariaqartitsinermini paasinnissinnaanera, naak tarnimigut nappaatilittut pissulersunnigikkaluarluni. U kissaateqarpoq qanoq issutsimik aalaakkaanerulissutigisaminik nakorsaatitortitaanini unitsivinneqassasooq. Siviisuumik isumaqatiginniutigereerlugu isumaqatigiippugut appaanarluta Delepsine ulloq unnuarlu 1200 mg-mut, isumaqatigiissutigaaarpullu nanginneratut aassiortinnermik misissortissasooq. Tamatuma kingorna U psykiatrimik nakorsaanermit ulloq 20.01.17 nalilersuiffigineqarpoq, tassanilu tunngavilersuuteqarpoq nakorsaatini ulloq unnuarlu Delepsine 900 mg appartinneqassasut. Kingorna aassiuinikkut misissorneqarnerani takuneqarsinnaavoq nakorsaataa aavani anikitsuinnaasooq. Naammattumik sunniuteqassagunik 350 aamma 650 minimol/liter akornaniit-tussaavoq. Ulloq 03.02.17 310-miippoq ullorlu 03.03.17-imi 231-miilluni. Katsorsagaanissamik eqqartuussutaa malillugu katsorsarneqarnermik ilaavoq, tassanilu psykologimik akulikitsumik oqaloqateqartarnini U-p iluarisimaarpaa. U piffissami siviisujaartumi 2016-ip aasaani ukiuaanilu tarnimigut allannngorarfeqarsimavoq. Pinerluttunik Isumaginnittoqarfimmut ilaatigut siooranartumik pissusilersuuteqartarluni, tamatumalu nakkutilliiniarneq assut ajornakusoortissimavaa. Taamaattumik november 2016-mi eqqartuussut tunngavigalugu pisariaqasimalluni unitsinneqarnissaa. Siusinnerusukkut nappaataa suussusersineqarsimavoq ilaatigut annilaangasartooq, kisiannili nappaataata suussusersineqarnera naliliffigineqaqqippoq sakoortuumik isumaa allannngorartutut.

Unitsinneqarnermini nappaatiminik akuerinnilluarpoq aammalu nakorsaatai qanoq issusianut patajaannerulersitsillutik. Angerlartinneqarnermini arlaleriarluni iisartakkami appartinneqarnissaat kissaatigisarsimavai kingunipilutsitsisarnini pissutigalugu, tamannalu allatut ajornartumik malinneqartariaqartarsimalluni, mtaamaanngippat katsorsarnenini unitsivissinnaammagu. Maannakkut tassa qanoq issuanuta patajaannerulernissaa anguniarlugu pisarialimmik atorneqartartut ataallugit atugarivai. Taamatullu aamma U-p kissaataa malillugu Antabus-imik katsorsagaanera unitsikkallarneqartariaqarsimalluni kingunipilutsitsisarnera pissutigalugu, tamannalu eqqarsuummi piumasaaqatitaliunneqarsimagaluarpoq. Neriutugineqartoq unaavoq, nakorsaatit qanoq issusianut patajaannerulersitsisussat ima patajaatsigilertissagaat, taamaalilluni imigassamik aalakoornartulimmik atuineranut ajornartorsiutit annikinnerulersissallugit. Maannamuugallartoq novemberi angerlartinneqarnera kingorna imigassamik aalakoornartulimmik atuisimanersooq paasissutissaateqanngilagut. Naak U qaammatini kingullerni pitsaannerulersimagaluarpoq, taamaattoq oqaatigisariaqarpoq qanoq assusia aalaakkaasuunngimmat, naak nammineerluni kisaateqaraluarpoq katsorsorneqarnini suli annikillissinneqassasooq. Aasap ingerlanerani siooranartumik killissaminillu qaangiilluni pissusilersortarsimavoq, aammalu ajornartorsiutaasumik imigassamik aalakoornartulittorsimalluni. Suli aarleriinateqarpoq U sakkortuumik tarnimigut iliuuseqarsinnaanera, pinerloqqissinnaaneralu annertusarneqartutut oqaatigisariaqarluni. Taamaattumik tamanna tunngavigalugu inatsisitigut isumannaatsoqarnissa anguniarlugu pineqaatissiissutit atuutitinneqarnissaa innersuussutigineqarpoq.”

Kalaallit nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfik ulloq 6. marts 2017 imatut oqaaseqaa-teqarpoq:

”U-p antabus-imik katsorsagaanera ilutigalugu nakkutiginiarnera ajornakusuulerpoq, antabus-itortinneqarnissani nuannarinngimmagu oqaratullu, saperamigit. Nakkutilliisuminut ajorniartorujus-suanngorpoq suleqatiginiarneralu assut ajornakusuulerluni. Tamatumalu kingunerivaa, nakkutiginiarnerata ajornarsinera aammalu puffassimaartarnera ajortumillu pissusilersortarnera pissutaallutik Samami immikkoortortaqarfimmut A1-mut unitsinneqartariaqarsimalluni, katsorsagaanissamik eqqartuussutaa malillugu. Tamanikkuulli nakkutilliisuminut assuarliuteqarnera aallartippoq nakkutilliisuni malunnartumik nuannarinagu, taamaattumik psykiatrimu sygeplejerski nakkutilliisulli akunnerminni isumaqatigiissutigivaat siunissami oqaloqatiginnikkiartortussaatiillu psykiatrik sygeplejerskimit imigassamik aalakoornartulimmik atuisimanersoq misissoqqaartassagaa. Taamanikkuuli psykiatrimu sygeplejerskip nakkutilliisooq tamatigut ilisimatittalerpaa. Isumaqatigiissut kingulleq imaappoq, psykiatrimu sygeplejerskip aperisassagaa nakkutilliisuni qanoq igineraa aammalu isumaqataanersoq oqaloqatigiittarnerit aallarteqqinnissaannut.

Maannakkut pineqaatissiissutigineqartup atuutitinnarneqarnissaanut apeqqummut allannguisoqassanersoq imaluunniit atorunnaarsinneqassanersoq, Pinerluttulerinermi Inatsimmi § 159-ip oqaasertai malillugit, Sisimiuni Pinerluttunik Isumaginnittoqarfik qulaani oqaatigineqartut sullitap qanoq issuasianik allaaserinninnerit tunngavigalugit, innersuussutigineqarpoq katsosagaanissamik eqqartuussutaata atuutitinnarneqarnissaanik, nakkutigineqarnissaa sulii pisariaqarmat.”

Nassuiaatit

U inuttut atugarisani pillugit ilassutitut nassuiaavoq, imerneq ajorluni, aammalu annilaanganermik atugaqarani. Ilaqutariissusiat ingerlalluarpoq, aammalu imminni silamini ajunngitsumik angalaarsinnaalluni. Dronning Ingridip napparsimmavissuaneersut iisartakkat nunannarinngilai. Ukioq ilivitsoq sinnerlugu annilaanganermik misiginngilaq. Imminut suliarisimavoq nuliani kisiat isumalluutigiunnaarniarlugu. Tamannalu sunniuteqarluarsimavoq ilaqutariinnut peqqissaasuniittarpoq maannakkut psykologimiittarluni. Dronning Ingridip napparsimmavissualiartinnani antabus-itornini unitsinnikuuvaa. Tamanna pivooq november 2016-imi. Arnamiit sianerfigineqarpoq oqarfigineqarlunilu Nuulialersoq. Taamaaliorumangippallu politiinit aatinniaaraat. Naggataatigut aallarnissaminut akuersivoq. Aallaqqammut ullualunni psykiatrimu immikkoortortaqarfimmi matoqqasumeeriarluni ammasumut nuutinneqarpoq, kingornalu angerlartinneqarluni. Ersissutissaqanngilaq aamma imissaarnikuuvoq. Ullorlu 13. februar 2017 katippoq. Fiistinngillat. Nereqatigiikkamillu taamaallaat nammineq sodavandituinnarpoq. Taamatullu aamma juullimut ukiutoqqamullu.

Nunatta Eqqartuussisuuneqarfiata tunngavilersuutai inerniliineralu

Nunatta Eqqartuussisuuneqarfiata eqqartuussisoqarfiup pineqaatissiissutaata atuuttusannagortinneqarnissaa aalajangerpaa, oqaatigalugu eqqortumik atugassaq innersuussutigalugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 158, imm. 2-mat.

Nunatta Eqqartuussisuuneqarfianit pingaartumik pingaartinneqarpoq oqaaseqaat Dronning Ingridip napparsimmavissuaneersoq, tassani ersersinneqarmat, naak pitsaanerulersimagaluarluni, qanoq issusia oqaatigisariaqartoq suli allanngorartutut, tassami kissaateqaannavimmat katsorsarneqarnini apparteqqullugu. Taamatullu aamma nunatta Eqqartuussisuuneqarfiata pingaartippaa, unnerluutigineqartoq nappaatiminut atatillugu suli nassuerutiginnissimangimmat. Uani pineqarpoq ataatsimoortitsilluni pineqaatissiineq pinerluttulerinermi inatsimmi § 160 malillugu. Nunatta Eqqartuussisuuneqarfiata eqqartuussisoqarfik assigalugu isiginiarsimavai pinerluutigineqartut qanoq ittuuneri, tassunga ilaatinneqarmata nakuuserneq aammalu siorasaarinerit, sivisunerpaaffiliilluni aalajangiisoqassanngilaq.

T A A M A A T T U M I K E Q Q O R T U U T I N N E Q A R P O Q :

Eqqartuussisoqarfiup eqqartuussutaa atuuttussanngortinneqarpoq.

Unnerluutigineqartup illersuisuatut ivertinneqartup aningaasarsiassai immikkut aalajangersaaffigineqassapput. Inaarutaasumillu aningaasarsiassat naalagaaffiup karsianit akilerneqassallutik.

Den 20. november 2017 blev af Grønlands Landsret i sagen

sagl.nr. K 052/17

(Qeqqata Kredsrets sagl.nr.
QEQ-SIS-KS-0079-2016)

Anklagemyndigheden
(J.nr. 5508-97479-00026-16)
mod
T
Født den 26. juni 1981
(advokat Anders Meilvang, Nuuk)

afsagt sålydende

D O M:

Kredsrettens dom

Dom i første instans blev afsagt af Qeqqata Kredsret den 29. september 2016. Ved dommen blev tiltalte T anset skyldig i overtrædelse af kriminallovens § 37 samt § 98 – krænkelse af offentlig myndighed samt fremsættelse af trusler.

Tiltalte blev som en samlet foranstaltning med Qeqqata Kredsrets dom af 20. oktober 2015, idømt behandling på psykiatrisk afdeling på hospital i Grønland med tilsyn af kriminalforsorgen med vilkår. Der blev ikke fastsat en længstetid.

Anke

Denne dom er af tiltalte anket til landsretten. For landsretten har sagen været behandlet som udmålingsanke.

Påstande

Anklagemyndigheden har påstået kredsrettens dom stadfæstet, dog således at der henvises til kriminallovens § 158, stk. 2.

T har påstået formildelse af foranstaltningen.

Domsmand

Sagen har været behandlet med domsmænd.

Sagsbehandlingstid

Sagen er modtaget i landsretten den 20. februar 2017.

Personlige forhold

Det fremgår af mentalerklæring af 12. februar 2015 blandt andet:

”T er ikke egentlig sindssyg og kan ikke antages at have været det på tidspunktet for de nu påsigtede handlinger. Samlet findes T at befinde sig i en tilstand, som i hvert fald i perioder ganske kan ligestilles med sindssygdom. T er normalt begavet og der er intet der tyder på organisk hjerneskade. T var på tidspunktet for de nu påsigtede handlinger under indflydelse af alkohol i betydelige mængder, men der er intet der tyder på patologisk rustilstand.

T er opvokset hos sin bedstemoder under velordnede forhold, om end opdragelsen var streng med fysisk afstraffelse. T har gået 8 år i skole, hvorefter han ernærede sig med fiskeri, indtil han 20 år gammel pådrog sig en arbejdsskade i den ene hånd. Efterfølgende havde han ufaglært arbejde afbrudt af lange perioder med sygdommelding på grund af angst. Han havde sidst arbejde i 2009.

T er samlevende og har 3 børn under 10 år.

T har siden første barn fødsel lidt af angstanfald, svimmelhed og kvalme, specielt når han skal udenfor hjemmet, hvilket har medført, at han ikke, uden at indtage alkohol, har kunnet bevæge sig udenfor hjemmet de senere år. Alkohol har dæmpet angsten, men har i flere tilfælde medført, at T har udøvet vold. T har ikke gennem de seneste måneder indtaget alkohol.

T har søgt læge flere gange, dels i 1996 og 2000 og dels i 2013. Han er ikke i forbindelse hermed fundet sindssyg, men man har konkluderet, at det har drejet sig om en angstproblematik.

I forbindelse med aktuelle undersøgelser giver T udtryk for, at han oplever en umådelig angst, en form for panik, hvor han tillige har voldsom hjertebanken og åndenød, så snart han skal færdes mere end få 100 meter fra sit hjem. I hjemmet har han det rimelig godt fraset perioder, hvor han oplever sig deprimeret, kan få tanker om at nogen vil ham ondt. Han har i forbindelse med depression flere gange forsøgt uden held at tage sit liv ved hængning.

Objektivt er T upåfaldende med god såvel formel som emotionel kontakt. Han fremsætter de nævnte klager og fraset at han oplever sig belastet af, at han har skullet bevæge sig hen til sygehuset, er han fuldstændig velbefindende.

Samlet set er T ikke egentlig sindssyg, men han er ligeså begrænset af sine angstsymptomer, som en person med en sindslidelse kan være af sine vanskeligheder. T har aldrig fået en regelret behandling med medicin og regelmæssige samtaler samt social støtte til at komme udenfor hjemmet. I fald T ikke behandles vil han formentlig fortsat fremover, i hvert fald i perioder, forsøge at drikke sig fra angsten med heraf følgende risiko for voldsudøvelse.

T findes således at kunne omfattes af den personkreds som omtales i kriminallovens § 156. I fald han kendes skyldig, skal anbefales, i henhold til samme lovs § 157, en dom til behandling på psykiatrisk sygehus i Grønland med tilsyn af Kriminalforsorgen under udskrivning, således at Kriminalforsorgen sammen med overlægen kan træffe bestemmelse om indlæggelse og lægelig ledet behandling mod misbrug af alkohol.”

Tiltalte er ved Qeqqata Kredsrets dom af 20. oktober 2015 for overtrædelse af blandt andet kriminallovens § 88, foranstaltet i medfør af kriminallovens kapitel 33 med en behandlingsdom med en længstetid på 3 år.

Politimesteren i Grønland har den 24. maj 2016 meddelt et tiltalefrafald for overtrædelse af kriminallovens § 84 – blufærdighedskrænkelser – begået den 10. maj 2016.

Dronning Ingrid's Hospital har den 30. september 2016 afgivet følgende udtalelse:

”Siden december 2015 er patienten fulgt på psykiatrisk afdeling i Grønland i samarbejdet med Kriminalforsorgen i forhold til T's dom til psykiatrisk behandling for misbrug af alkohol. I maj 2016 fik T en advarsel (et tilbagefrafald) for den 10. maj 2016 at have blufærdighedskrænket sin sagsbehandler i Kriminalforsorgen. I august 2016 har T haft et drikke recidiv af alkohol, der førte til en ustabil og uro i hjemmet med frygt for vold. Af denne grund blev der besluttet, at patienten skal starte med Antabus behandling. T er meget uenig og virker så truende over sin sagsbehandler, når han skal tage Antabus, at en politibetjent skal være tilstede.

T følger terapien med psykologen, der fører til en forbedring af hans angstsymptomer, uden at det endnu kan stabilisere hans tilstand.

Således er det sådan, at T opfylder betingelserne for at fortsætte med de retslige foranstaltninger. Der anbefales at dom til behandling på psykiatrisk afdeling fortsættes.”

Kriminalforsorgen i Grønland har den 10. november 2016 afgivet følgende udtalelse:

”Pågældende blev ved Qeqqata Kredsretsdom af 20. oktober 2015 idømt behandling på psykiatrisk afdeling på hospital i Grønland med tilsyn af Kriminalforsorgen under udskrivning således,

at Kriminalforsorgen sammen med overlæge ved psykiatrisk afdeling kan træffe bestemmelser om genindlæggelse på psykiatrisk afdeling. Under udskrivning gælder følgende pålæg:

-At undergive sig afvænningsbehandling for misbrug af alkohol.

T er en 35-årig ubeskæftiget mand, der hverken får førtidspension eller sociale ydelser. T er født i Sisimiut, men er siden barndommen vokset op hos sin mormor, som døde da han var teenager. Om opvæksten oplyser T, at mormoren var meget overbeskyttende, idet hun engang havde mistet et barn.

T bor i sit eget 3-rums typehus, som er hans barndomshjem, huset har han arvet efter sin mormor. Han bor sammen med sin samlever og deres 3 fælles børn.

T gik tidligt ud af folkeskolen og begyndte at erhverve sig som trawlerfisker, men stoppede med det kort efter fødslen af hans første barn, idet han fik angst og ikke længere turde at gå ud blandt folk. Siden dengang har han ellers søgt om at blive førtidspensionist eller få sociale ydelser, men fik afslag.

T har brugt sin tid på at reparere snescootere og biler, da han er god til motorer, selvom han ikke har en mekanikeruddannelse, han er begyndt at køre rundt i bil sammen med samleveren eller venner og er også småt begyndt at gå kortere ture i byen. Han besøger også sine venner på autoværkstedet, der er nabo til hans hus.

Ifølge T er deres familieliv meget stabilt og roligt i perioden hvor han ikke drak alkohol og dengang passede han sit tilsyn upåklageligt. Vi deltog ved skypesamtaler med psykologen fra Afd. A1 på Dronning Ingrid's Hospital. I starten af tilsynet aftales det med [...], at T i starten ikke skulle have antabus, for at se om han selv kunne lade være med at drikke. Senere begyndte T og samleveren at tage disse samtaler alene og på et tidspunkt bliver det oplyst os, at T har drukket og derfor skal i antabusbehandling.

Efter T begyndte med sin antabusbehandling blev tilsynet med ham meget vanskelig, idet han ikke brød sig om at skulle tage antabus og hævdede at han ikke kunne tåle det. Han blev meget negativt indstillet overfor tilsynsførende og samarbejdet blev meget vanskelig.

I spørgsmål om opretholdelse, ændring eller ophævelse af den nuværende foranstaltning, iflg. Bemærkningerne til Kriminallovens § 159, vil vi fra Kriminalforsorgen i Sisimiut på baggrund af ovenstående beskrivelse af tilsynsklienten anbefale, at hans behandlingsdom opretholdes, da behovet for et tilsyn stadig ses at være til stede.”

Dronning Ingrid's Hospital har den 10. marts 2017 afgivet følgende udtalelse:

”Aktuelt psykisk

T blev indlagt i henhold til behandlingsdommen den 07.11.16 og uskrevet igen 19.11.16.

Forinden havde han igennem ½ år været grænseoverskridende, og truende overfor øvrigheds personer i Kriminalforsorgen og kommunen. Kriminalforsorgen kunne ikke gennemføre tilsynet og Antabusbehandling på grund af T's truende adfærd. Man besluttede blandt andet at tilsynsførende ikke måtte være alene med T. T blev ved mentalundersøgelsen diagnosticeret med en blandet angsttilstand. Under indlæggelsen i november 2016 ændrede man diagnosen til bipolar sindslidelse. Diagnosen blev baseret på beskrivelser i månederne op til indlæggelsen og symptomer under indlæggelsen. T havde nedsat søvnbehov. Der var udtalt talepres og under indlæggelsen var der løftet stemningsleje. Han blev især tidligere beskrevet konfliktsøgende med tendens til irritabilitet. Han var selvovervurderende og havde nedsat forståelse for sin problematiske adfærd.

På baggrund af flere grundige lægesamtaler og undervisning af T om bipolar sindslidelse kom det frem, at han tidligere har haft depressive perioder. Der er grund til at tro, at der også tidligere har været hypomani perioder, og man kan ikke udelukke, at T var hypoman (mild form for mani) på tidspunktet for de idømte forhold.

Under indlæggelsen blev der opstartet af behandling med stemningsstabiliserende tablet Delepsine med god effekt. T opnåede bedre sygdomsforståelse og accept af behandlingen. Han ønskede ikke at fortsætte med Antabus på grund af bivirkninger blandt andet i form af hovedpine, hvilket blev accepteret efter nogen overvejelser i samarbejde med Kriminalforsorgen. Ved udskrivelsen var T rolig, venlig og tilfreds med behandlingen. Der blev under indlæggelsen skrevet underretning til kommunen på grund af bekymring over parrets 3 børn. Der var grund til at være bekymret for, at både børnene og T's samlever havde været belastet af hans sygdom over det sidste ½ år. T blev uskrevet med stemningsstabiliserende tablet Delepsine 1800 mg i døgnet.

Efter udskrivelsen har T gentagne gange bedt om nedsættelse af den stemningsstabiliserende behandling på grund af bivirkninger. Undertegnede havde samtale med T den 23.12.16, hvor han under første halvdel af samtalen fremstod meget diskuterende med begrænset forståelse for hans behandlingsbehov, uden han fremstod egentlig manisk. T ønskede at stoppe den stemningsstabiliserende behandling helt. Efter længere forhandling aftalte vi reduktion til 1200 mg Delepsine i døgnet, med aftale om opfølgende blodprøvekontrol. Efterfølgende har T været vurderet af overlæge i psykiatri 20.01.17, hvor han argumenterede for yderligere reduktion i stemningsstabiliserende Delepsine til 900 mg i døgnet. Efterfølgende blodprøvekontroller har vist lavt niveau af den stemningsstabiliserende medicin i blodet. Normalt skal koncentration være mellem 350 til 650 minimol/liter for at der er tilstrækkelig effekt. Den 03.02.17 var koncentrationen 310 og 03.03.17 på 231. T beskrives relativt velbefindende ved de hyppige psykolog samtaler som er en del af behandlingstilbuddet, i henhold til behandlingsdommen. T har haft en længere periode over sommeren og efteråret 2016, hvor han var psykisk ustabil. Han var truende overfor blandt andet kriminalforsorgen, hvilket besværliggøre tilsynet i betydelig grad. Der var derfor behov indlæggelse i henhold til behandlingsdommen i november 2016. Han er tidligere diagnosticeret med blandet angsttilstand, men diagnosen blev revurderet under indlæggelsen, hvor han var manisk.

Han opnåede under indlæggelsen relativ god sygdomserkendelse og god effekt af den stemningsstabiliserende medicin. Efter udskrivelsen har han ønsket at reducere dosis flere gange på grund af bivirkninger, hvilket man har været tvunget til at efterkomme, da alternativ var, at han ville stoppe med behandlingen fuldstændigt. Aktuelt ligger han således under det niveau, der plejer at være nødvendigt for at opnå tilstrækkelig stemningsstabiliserende effekt.

Man har ligeledes været tvunget til at efterkomme T's ønske om at pausere Antabus behandlingen, som ellers er vilkår i dommen på grund af bivirkninger. Håbet er, at den stemningsstabiliserende medicin kan stabilisere ham i en grad, så der er mindre risiko for et problematisk alkoholmisbrug. Indtil videre er der ikke oplysninger om alkoholindtag efter udskrivelsen i november.

Selvom T tilsyneladende har haft det bedre de sidste måneder, må tilstanden beskrives som ustabil, på baggrund af hans vedvarende ønske om at reducere behandlingen. I sommeren var han betydeligt truende og grænseoverskridende, og der var også et problematisk alkoholindtag. Der er fortsat risiko for, at T kan få en ny manisk episode, hvor risikoen for ny kriminalitet må betragtes som betydeligt forøget. På den baggrund anbefales foranstaltningen fortsat opretholdes af hensyn til retssikkerheden.”

Kriminalforsorgen i Grønland har den 6. marts 2017 afgivet følgende udtalelse:

”Efter T begyndte sin antabusbehandling blev tilsynet med ham meget vanskelig, idet han ikke brød sig om at skulle tage antabus og hævdede, at han ikke kunne tåle det. Han blev meget negativt indstillet overfor tilsynsførende og samarbejdet blev meget vanskelig.

Til sidst endte det med at han pga. tilsynsvanskelighederne og hans aggressive og negative adfærd, måtte indlægges på Sanas afdeling A 1 iflg. hans behandlingsdom.

Siden dengang har han været meget bebrejdede og han bryder sig øjensynligt ikke om sin tilsynsførende, hvorfor den psykiatriske sygeplejerske samt tilsynsførende aftalte, at han fremover skulle til samtaler og have taget alkotest hos den psykiatriske sygeplejerske.

Siden dengang har den psykiatriske sygeplejerske informeret tilsynsførende efter hvert tilsynsforløb. Seneste er det aftalt, at psykiatriske sygeplejerske skal høre om hvad han synes om sin tilsynsførende og om han er indforstået med at begynde samtalerne igen.

I spørgsmålet om opretholdelse, ændring eller ophævelse af den nuværende foranstaltning, iflg. bemærkningerne til Kriminallovens § 159, vil vi fra Kriminalforsorgen i Sisimiut på baggrund af ovenstående beskrivelse af tilsynsklienten anbefale, at hans behandlingsdom opretholdes, da behovet for et tilsyn stadig ses at være til stede.”

Forklaringer

T har vedrørende sine personlige forhold supplerende forklaret, at han ikke drikker, og at han ikke er angst. Deres familieliv går godt, han færdes fint både ude og hjemme. Han er ikke så glad for de piller, han har fået fra Dronning Ingrid's Hospital. Han har ikke været angst i over et år. Han har arbejdet med, at han ikke skal være så afhængig af sin kone. Det har virket rigtig godt. Han har været til familieterapi, og nu går han til psykolog. Han stoppede med at tage antabus lige inden han skulle ned til Dronning Ingrid's Hospital. Det var i november 2016. Der var en dame, der ringede og sagde, at han skulle rejse til Nuuk. Hvis han ikke gjorde det, ville han blive hentet af politiet. Til sidst indvilligede han i at rejse. Han startede med at være et par dage på den lukkede psykiatriske afdeling, hvorefter han blev overført til den åbne afdeling, og så kom han hjem igen. Han har ikke noget at være bange for, og han drikker ikke længere. Han blev gift den 13. februar 2017 i år. De holdt ikke fest. Da de spiste middag sammen, drak han kun sodavand. Det var det samme jule- og nytårsaften.

Landsrettens begrundelse og resultat

Landsretten besluttede at stadfæste kredsrettens foranstaltningsudmåling, idet det bemærkes, at der rettelig skal henvises til kriminallovens § 158, stk. 2.

Landsretten har navnlig lagt vægt på udtalelsen fra Dronning Ingrid's Hospital, hvoraf fremgår blandt andet, at selvom han har det bedre, da må hans tilstand beskrives som ustabil, da han har et vedvarende ønske om at reducere behandlingen. Landsretten har endvidere lagt vægt på, at tiltalte i retten fremstod uden sygdomserkendelse. Der er tale om en samlet foranstaltning i medfør af kriminallovens § 160. Landsretten finder i lighed med kredsretten, at der henset til karakteren af den begåede kriminalitet, der omfatter såvel vold som trusler, da skal der ikke fastsættes længste tid.

THI KENDES FOR RET:

Kredsrettens dom stadfæstes.

Salær til den for tiltalte beskikkede forsvarer fastsættes særskilt. Salæret afholdes endeligt af statskassen.

Anne-Sophie Abel Lohse